

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
IP CENTRUL DE EXCELENȚĂ ÎN ECONOMIE ȘI FINANȚE

Aprobată prin ordinul

nr. 222 din „06” octombrie 2025

Director _____ Șargo Aliona

Programa
pentru examenul de calificare
Nivelul 4 al CNC
Specialitatea: 41210 Finanțe și asigurări
Calificarea: Broker în asigurări

Chișinău, 2025

Programa a fost elaborată în baza următoarelor documente:

- Curriculumul specialității aprobat prin Ordinul MEC nr. 1545 din 27.11.2023;
- Planul de învățământ la specialitatea Finanțe și asigurări aprobat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova Nr. de înregistrare SC-02/22 "339" din 18.05.2022.
- Standardul de pregătire profesională la specialitatea 41210 Finanțe și asigurări (anexa 5 la Planul de învățământ);
- Suportul metodologic "Elaborarea programelor de examen în învățământul profesional tehnic", Anexa la Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr.644/2020.

Autori:

Roller Ala, profesor IP CEEF, grad didactic superior;

Ciobanu Oxana, profesor IP CEEF, grad didactic II;

Nagy Moldovan Ana, profesor IP CEEF, grad didactic I.

Aprobată de:

Consiliul metodic – științific al IP CEEF, proces-verbal nr. 2 din 06.10.2025

Catedra *Finanțe*, proces-verbal nr. 2 din 22.09.2025

Recenzenți:

1. Guma Nina, Manager de vânzări „Online Broker de Asigurare” SRL
2. Burlea Ecaterina, dr. în științe economice, grad didactic superior

Adresa programei în internet:

<https://www.ceef.md/specialit%C4%83%C8%9Bi>

Cuprins:

I. Preliminarii	4
II. Lista competențelor profesionale specifice	5
III. Obiectivele de evaluare	5
IV. Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul	9
V. Resurse bibliografice destinate candidaților.....	9

I. Preliminarii

Examenul de calificare constituie forma finală de evaluare a rezultatelor învățării obținute în cadrul programelor de formare profesională tehnică și are drept scop evaluarea cunoștințelor, abilităților și certificarea competențelor profesionale pentru calificările profesionale de nivel 4 ISCED conform Cadrului Național al Calificărilor. Candidații care promovează examenul de *calificare* obțin recunoașterea oficială a valorii rezultatelor individuale ale învățării pentru piața muncii prin *Diploma de studii profesionale* cu suplimentul descriptiv al *Diplomei* conform modelului aprobat, document ce conferă dreptul legal de a practica în calitate de *Broker în asigurări*.

Prezenta Programă a fost elaborată în baza *Standardului profesional de calificare al specialistului – Anexa 5* a Planului de învățământ aprobat de către Ministerul Educației și Cercetării, nr. SC-02/22 din 18.05.2022 și Curriculumul specialității 41210 Finanțe și asigurări, aprobat prin Ordinul MEC nr. 1545 din 27.11.2023.

În conformitate cu *Regulamentul de organizare și desfășurare a examenului de calificare (2018)*, la finele programului de formare profesională 41210 *Finanțe și asigurări*, examenul se organizează prin susținerea unei probe de evaluare scrise sau a lucrării de diplomă.

Proba de evaluare este proiectată în concordanță cu obiectivele de învățare prevăzute în curriculum și are la bază principiile validității, obiectivității, transparenței, echității și accesibilității. Aceasta urmărește evidențierea nivelului de formare profesională a absolvenților prin raportare la competențele prevăzute în standardul profesional de calificare al specialistului.

Itemii de evaluare vor fi proiectați în conformitate cu obiectivele de evaluare, descrise în prezenta *Programă*, prin care candidatul va demonstra că posedă atât cunoștințe, cât și abilități și atitudini.

Prezenta *Programă* este destinată membrilor comisiilor de elaborare a subiectelor pentru examenul de calificare și candidaților ce solicită certificarea competențelor profesionale conform calificării 41210 *Finanțe și asigurări*, care au parcurs un ciclu complet de studii cu durata de patru ani. În urma promovării examenului, aceștia obțin certificarea competențelor profesionale corespunzătoare calificării *Broker în asigurări*, calificare care le conferă atât recunoașterea oficială a pregătirii profesionale, cât și dreptul legal de a activa în domeniul respectiv.

II. Lista competențelor profesionale specifice

1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea limbajului specific asigurărilor.
2. Explicarea, interpretarea și documentarea operativă a conceptelor, proceselor specifice asigurărilor.
3. Aplicarea, transferarea și rezolvarea de probleme caracteristice finanțelor.
4. Reflectarea critică și constructivă pentru rezolvarea problemelor profesionale tipice domeniului Finanțe;
5. Demonstrarea conduitei creativ-inovativă în aprecierea importanței instrumentelor administrării și conducerii pentru procesul decizional al instituției/entității.

III. Obiectivele de evaluare

1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea limbajului specific asigurărilor.

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC1.Utilizarea limbajului de specialitate.	C1.Elementele tehnice ale asigurărilor, ce exprimă condițiile generale ale asigurărilor. C2.Formele de protecție a oamenilor și bunurilor împotriva acțiunii forțelor distructive ale naturii și accidentelor. C3.Tipuri de fonduri de asigurare. C4.Funcțiile asigurărilor. C5.Asigurarea sub aspect juridic, economic și financiar. C6.Avantajele și dezavantajele asigurărilor obligatorii și facultative. C7.Necesitatea și formele de cedare a riscurilor. C8.Rolul reasigurării în industria asigurărilor. C9.Elementele de bază ale reasigurărilor.	A1.Identificarea elementelor tehnice ale asigurărilor; A2.Utilizarea noțiunilor specifice; A3.Identificarea formelor de protecție a oamenilor și bunurilor împotriva acțiunii forțelor distructive ale naturii și a accidentelor; A4.Explicarea rolului fondurilor de asigurare la lichidarea consecințelor riscului asigurat; A5.Interpretarea funcțiilor asigurărilor; A6.Explicarea asigurărilor sub aspect juridic, economic și financiar; A7.Estimarea necesității cedării riscurilor; A8.Identificarea deosebirilor dintre reasigurări și asigurări; A9.Interpretarea funcțiilor asigurărilor.
UC2.Identificarea participanților pieței asigurărilor/ reasigurărilor.	C10.Constituirea societăților de asigurare. C11.Reglementarea activității de asigurare conform legislației. C12.Rolul și funcțiile asigurătorilor și reasigurătorilor. C13.Rolul intermediarilor pe piața asigurărilor. C14.Agenții de asigurare și bancassurance: esență și funcții. C15.Brokerii de asigurare.	A10.Identificarea condițiilor stabilite pentru constituirea unei societăți de asigurare; A11.Stabilirea modului de licențiere a unei societăți de asigurare; A12.Estimarea rolului participanților pe piața de asigurări; A13.Aprecierea activității agentului și brokerului de asigurare.

UC3. Determinarea strategii de piață în funcție de context.	C16.Poziționarea pe piață a companiei de asigurări. C17.Strategii de piață în mixul de marketing. C18.Tipologia strategiilor de piață specifice companiei de asigurări. C19.Strategii de dezvoltare a companiilor de asigurări. C20.Direcții de dezvoltare ale pieței asigurărilor.	A14.Identificarea segmentului-țintă; A15.Definirea strategiilor de piață; A16.Caracterizarea elementelor unei strategii de piață; A17.Reflectarea tendințelor de dezvoltare a companiilor de asigurări pe piața Republicii Moldova.
---	---	--

2. Explicarea, interpretarea și documentarea operativă a conceptelor, proceselor specifice asigurărilor;

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC1.Aplicarea principiilor de calculare a primei și de acordare a despăgubirilor.	C1.Suma asigurată, prima de asigurare și despăgubirea. C2.Prima de asigurare, tipurile ei. C3.Despăgubirea de asigurare, principii de acordare. C4.Rolul franșizelor la acordarea despăgubirilor. C5.Stabilirea despăgubirii.	A1.Determinarea sumelor și a primelor de asigurare; A2.Prezentarea modalităților de calcul a primei de asigurare în dependență de tipul contractului; A3.Calcularea despăgubirii de asigurare după principiile de asigurare; A4.Calcularea despăgubirii în dependență de franșiza stipulată în contract.
UC2.Identificarea pagubelor în cazul unor tipuri de asigurări.	C6.Principiile ce stau la baza asigurărilor. C7.Contractanții, obiectele asigurării și riscurile cuprinse în asigurare. C8.Constatarea, evaluarea pagubelor și stabilirea despăgubirii. C9.Riscurile acceptate și exceptate din asigurare.	A5.Identificarea riscurilor acceptate și exceptate în asigurare; A6.Examinarea prejudiciilor ce pot fi despăgubite; A7.Caracterizarea prejudiciilor efectuate prin neglijență sau intenționat; A8.Caracterizarea unor aspecte frauduloase întreprinse în asigurări; A9.Stabilirea criteriilor de evaluare a pagubei în asigurări; A10.Elaborarea unor măsuri de combatere a pagubelor în cazul producerii unei daune.
UC3.Prezentarea condițiilor contractării unor tipuri de asigurări.	C10.Cadrul juridic al asigurărilor. C11.Condițiile de validitate și efectele contractului de asigurare. C12.Contractarea diferitor tipuri de asigurări. C13.Noțiunea și caracterele juridice ale contractului de asigurare. C14.Efectele contractelor de asigurare. C15.Contractul de reasigurare și tipurile lui.	A11.Aplicarea noțiunii de contract de asigurare; A12.Argumentarea condițiilor de validitate ale contractului de asigurare. A13.Argumentarea necesității contractării asigurărilor; A14.Caracterizarea tipurilor contractelor de reasigurare; A15.Completarea contractelor de asigurare. A16.Completarea polițelor de asigurare.
UC4.Elaborarea unor mecanisme de control specifice companiei de asigurări.	C16.Funcțiile controlului în asigurări și criteriile de clasificare. C17.Metode de exercitare a controlului. C18.Strategii aplicate în situații de criză pe piața asigurărilor.	A17.Adaptarea metodelor de control la specificul asigurărilor. A18.Simularea etapelor de control. A19.Identificarea strategiilor aplicate în situații de criză pe piața asigurărilor.

3. Aplicarea, transferarea și rezolvarea de probleme caracteristice finanțelor.

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC1.Aplicarea prevederilor legale în gestionarea activității întreprinderii.	C1.Conceptul de capital: esența economică, structura capitalului. C2.Structura financiară a întreprinderii. C3.Îndatorarea întreprinderii, conținutul și indicatori de exprimare.	A1.Definirea și explicarea conceptului de capital în sens economic și financiar. A2.Identificarea diferențelor dintre capital propriu și capital împrumutat. A3.Interpretarea structurii financiare a unei întreprinderi prin prisma resurselor proprii și atrase. A3.Aplicarea indicatorilor de calcul pentru determinarea gradului de îndatorare la întreprindere. A4.Descrierea rolului capitalului în dezvoltarea întreprinderii.
UC2.Utilizarea metodelor de analiză și previziune financiară la nivel macroeconomic.	C4.Conceptul de buget și funcțiile sale. Principiile bugetare. C5.Metode de dimensionare a veniturilor și cheltuielilor bugetare. C6.Componentele Bugetului Public Național. C7.Fazele și trăsăturile procesului bugetar.	A5.Descrierea noțiunilor de buget și proces bugetar. A6.Recunoașterea funcțiilor și principiilor bugetare. A7.Analizarea structurii sistemului bugetar al Republicii Moldova. A8.Evaluarea metodelor de dimensionare a veniturilor și cheltuielilor publice. A9.Proiectarea opiniilor proprii cu privire la optimizarea politicii bugetar-fiscale în țara noastră.
UC3.Calcularea indicatorilor economico-financiar ai întreprinderii.	C8.Conceptul de investiții. Rolul și clasificarea investițiilor capitale. C9.Criterii și metode de selectare a proiectelor investiționale. C10.Surse de finanțare și riscuri investiționale.	A10.Definirea și explicarea conceptului de investiții A11.Clasificarea investițiilor după diferite criterii A13.Caracterizarea metodelor de evaluare a proiectelor de investiții. A14.Identificarea surselor de finanțare a investițiilor.

4. Reflectarea critică și constructivă pentru rezolvarea problemelor profesionale tipice domeniului Finanțe.

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC1.Aplicarea formulelor de calcul și indicatorilor financiar în realizarea de proiecte și analize specifice domeniului economico-financiar.	C1.Conținutul și structura veniturilor, consumurilor și cheltuielilor întreprinderii. C2.Profitul - formarea și repartizarea profitului la întreprindere. C3. Indicatorii economico-financiar de apreciere a rezultatelor financiare.	A1.Definirea noțiunii de venit, consum, cheltuieli a întreprinderii. A2.Clasificarea veniturilor, consumurilor și cheltuielilor întreprinderii. A3.Explicarea mecanismului de formare a profitului. A4.Interpretarea indicatorilor obținuți și formularea de concluzii privind performanța economică și financiară a întreprinderii.
UC2.Utilizarea indicatorilor	C4. Conținutul și structura activelor circulante ale întreprinderii.	A5.Definirea noțiunii de active circulante. A6.Caracteristica ciclului de exploatarea a activelor circulante.

economico-financiar ai întreprinderii.	C5. Metode și politici de gestiune a activelor circulante. C6. Finanțarea și creditarea necesarului de active circulante. C7. Indicatori de eficiență a activelor circulante.	A7. Identificarea metodelor de gestiune a activelor circulante. A8. Identificarea surselor de finanțare a activelor circulante. A9. Determinarea indicatorilor de eficiență a activelor curente.
UC3. Caracterizarea diverselor categorii de planuri financiare.	C8. Funcțiile și obiectivele previziunii financiare. C9. Instrumente de previziune financiară. Tipuri de bugete. C10. Bugetul, instrument de planificare financiară.	A10. Identificarea și formularea obiectivelor previziunii financiare. A11. Clasificarea și descrierea tipurilor de bugete (de venituri și cheltuieli, de trezorerie, de investiții). A12. Caracterizarea tipurilor de previziuni: vânzărilor, producției, trezoreriei. A13. Interpretarea rolului bugetelor în asigurarea echilibrului financiar.

5. Demonstrarea conduitei creativ-inovativă în aprecierea importanței instrumentelor administrării și conducerii pentru procesul decizional al instituției/entității.

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC1. Identificarea direcțiilor de repartizare a cheltuielilor publice.	C1. Sistemul cheltuielilor publice în Republica Moldova. C2. Caracteristica cheltuielilor publice pentru: acțiuni social-culturale, obiective și acțiuni economice, serviciile de stat cu destinație generală, menținerea ordinii publice, activitatea externă, justiție, apărarea și securitatea națională. C3. Indicatorii nivelului, structurii și dinamicii cheltuielilor publice.	A1. Evaluarea sistemului cheltuielilor publice în Republica Moldova. A2. Clasificarea cheltuielilor publice. A3. Prezentarea generală a nivelului, structurii și dinamicii cheltuielilor publice pentru: acțiuni social-culturale, obiective și acțiuni economice, serviciile de stat cu destinație generală, menținerea ordinii publice, activitatea externă, justiție, apărarea și securitatea națională. A4. Calcularea indicatorilor cheltuielilor publice. A5. Interpretarea rezultatelor obținute. A6. Aprecierea tendințelor în evoluția cheltuielilor publice în Republica Moldova.
UC2. Distingerea surselor de formare a veniturilor publice.	C4. Sistemul resurselor financiare publice în Republica Moldova. C5. Caracteristica resurselor financiare publice ordinare și extraordinare. C6. Indicatorii nivelului, structurii și dinamicii resurselor financiare publice. C7. Explicarea rolului impozitelor și taxelor.	A7. Descrierea sistemului de finanțare a sectorului public; A8. Evaluarea sistemului resurselor financiare publice în Republica Moldova; A9. Recunoașterea criteriilor de clasificare a resurselor financiare publice. A10. Calcularea indicatorilor resurselor financiare publice; A11. Interpretarea rezultatelor obținute. A12. Aprecierea tendințelor în evoluția resurselor financiare publice în Republica Moldova.

UC4.Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor.	C8.Caracteristica elementelor impozitelor. C9.Calcularea și achitarea obligațiilor fiscale privind Impozitul pe venit, TVA, Accize, Taxe rutiere, Taxe vamale, Impozitul pe bunurile imobiliare, Taxele locale, Taxele pentru resursele naturale, Impozitele sociale. C10.Facilități fiscale privind Impozitul pe venit, TVA, Accize, Taxe rutiere, Taxe vamale, Impozitul pe bunurile imobiliare, Taxele locale, Taxele pentru resursele naturale, Impozitele sociale.	A13.Descrierea bazei legislative și a elementelor pentru: Impozitul pe venit, TVA, Accize, Taxe rutiere, Taxe vamale, Impozitul pe bunurile imobiliare, Taxele locale, Taxele pentru resursele naturale, Impozitele sociale. A14.Identificarea facilităților fiscale prevăzute de legislație. A15.Determinarea obligațiilor fiscale, virarea și declararea Impozitului pe venit, TVA, Accize, Taxelor rutiere, Taxelor vamale, Impozitului pe bunurile imobiliare, Taxelor locale, Taxelor pentru resursele naturale, Impozitelor sociale.
UC3.Completarea formularelor de dări de seamă fiscale.	C11.Particularitățile declarării impozitului pe venit de către persoanele fizice și juridice. C12.Reținerea impozitului pe venit prin stopaj la sursă. C13.Declararea TVA. Completarea facturilor fiscale, registrelor specifice. C14.Declararea accizelor. C15.Raportarea calculelor privind taxele locale.	A16.Identificarea obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice și juridice. A17.Verificarea corectitudinii calculelor fiscale. A18. Aplicarea corectă a facilităților și scutirilor fiscale. A19.Completarea dărilor de seamă fiscale tipizate privind diverse categorii de impozite și taxe generale de stat. A20.Completarea dărilor de seamă fiscale tipizate privind diverse categorii de impozite și taxe locale.

IV. Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul

1. Responsabilitate în luarea deciziilor.
2. Creativitate și inițiativă în executarea sarcinilor de lucru.
3. Proactivitate în rezolvarea problemelor și îmbunătățirea proceselor.
4. Flexibilitate la schimbare și situații imprevizibile.
5. Responsabilitate în aplicarea corectă a cunoștințelor în contexte profesionale concrete.
6. Rigoare și obiectivitate în explicarea fenomenelor economico-financiare.

V. Resurse bibliografice destinate candidaților

Nr. crt.	Denumirea resursei
1.	Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997.
2.	Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, nr. 845 din 03.01.1992.
3.	Legea privind societățile pe acțiuni, nr. 1134 din 02.04.1997. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 372-382.
4.	Legea privind activitatea de asigurare sau reasigurare, nr. 92 din 07.04.2022. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 129-133.

5.	Legea privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule nr. 106 din 21.04.2022. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 129-133.
6.	Legea privind administrația publică locală Nr. 436 din 28.12.2006.
7.	Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.
8.	Legea Bugetului Asigurărilor Sociale de Stat pentru anul curent.
9.	Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2025 nr. 304/2024.
10.	Legea Republicii Moldova privind finanțele publice locale, Nr. 397 din 16-10-2003.
11.	Legile bugetului de stat pentru anul curent.
12.	Lege cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Nr.179 din 21.07.2016.
13.	Legea cu privire la aprobarea particularităților calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nr. 16 din 26.01.2022. În: MO al RM. 2022, nr. 34-38 art. 105.
14.	Hotărârea nr. 71 din 29.02.2024 Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la auditul societăților de asigurare sau de reasigurare. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nr. 98/100 din 14.03.2024
15.	BOȘCANEANU, N. Fiscalitate (suport de curs) pentru elevii CNC, anul IV, specialitatea Contabilitate.
16.	BOTNARI, N. Finanțele întreprinderii. Chișinău: Ed. Editerra Prim, 2008.
17.	BOTNARI, N. Finanțele întreprinderii; Aplicații practice. Chișinău: ASEM, 2013.
18.	BOTNARI, N.; BAURCIULU, A. Finanțe. Chișinău; ASEM, 2010.
19.	BUDIANACHI D., MORCOTÎLO I., SAVVA T. Evaluarea transparenței procesului bugetar în Republica Moldova. Chișinău: Expert-Grup, 2015.
20.	CASIAN, A. Gestiunea finanțelor publice. Chișinău: ASEM, 2008
21.	COBZARI, L., ERHAN, L. Strategii financiare de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii. Chișinău: INCE, 2014.
22.	COBZARI, L.; MANOLE T. Metodologia planificării bugetare: elaborări de buget. Chișinău: ASEM, 2004
23.	COLȚA A. Note de curs Asigurări și reasigurări. Chișinău, 2019.
24.	COLȚA A. Aplicațiile practice la unitatea de curs Asigurări și reasigurări, Chișinău, 2020.
25.	DEACONU, A. Diagnosticul și evaluarea întreprinderii. ediția a II-a revizuită și actualizată. Ed. Intelcredo, Deva, 2002.
26.	HÎNCU, R. Bazele activității investiționale (sinteze și aplicații). Chișinău: ASEM 2010.
27.	HÎNCU, R. Finanțe publice: sinteze, teste, scheme. Chișinău: ASEM, 2005.
28.	ONOFREI, M. Finanțele întreprinderii., București: Editura Economică, 2004.
29.	MOȘTEANU, T. Finanțe publice: note de curs și aplicații. București: Editura Universitară, 2008.
30.	MOVILEANU, E. Suport de curs la disciplina Finanțele Întreprinderii. Chișinău: CNC al ASEM, , 2019.
31.	PLĂMĂDEALĂ CI. Curs rezumativ de lecții la Finanțe publice, 2023.
32.	ROLLER A., CERETEU R. Suport de curs la Finanțele Întreprinderii. CEEF, 2023.

33.	ROLLER A., CIOBANU O. Teste de exersare pentru examenul de calificare, Specialitatea: 41210 – Finanțe și asigurări, Examinat și aprobat la ședința CMȘ a IP CEEF, procesul-verbal nr.5 din 18.04.2022
34.	SECRIERU, A.; DRAGOMIR L. Managementul finanțelor publice locale. 2015.
35.	SECRIERU A. Finanțe publice, Chișinău 2004.
36.	STRATULAT, O. Impozitele directe. Chișinău: Evrica, 2004.
37.	STRATULAT, O. Finanțe publice. Obiectul și metoda de studiu a disciplinei universitare Finanțe publice. Chișinău: Evrica, 2005.
38.	STRATULAT, O. Finanțe publice. Conceptul și funcțiile finanțelor. Chișinău: Evrica, 2005.
39.	VĂCĂREL I. Finanțe publice. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2000.